

TORONTÁI

Ára	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zepolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára.		Ára
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21		Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D		
Din	Sürgőnycim: Torontái, Veliki Becskerek	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Hirdetések díjszabás szerint		Din
			Megjelenik naponta délelőtt		

Május 26-ikán ül össze újra a szkupstina.

Beograd, máj. 19.

A kormányválság megoldása után a tegnapi nap kizárólag ki-magyarázásokkal telt el. Mindamellett, hogy a demokratákkal folytatott tárgyalások eredménytelenek voltak, Radicsék nem használták ki ezt a rájuk nézve kedvező konjunkturát, hanem bizonyos engedelmények megadásával elsimitották az utolsó akadályokat és újra megmentették a koalíciót.

Hogy ennek az együttműködésnek zavartalansága és harmóniája meddig fog tartani, természetesen meg nem jósolható az utolsó hetek sűrű viharai után, de hinni kell a kormánykörök egy részének, amely azt állítja, hogy most már intenzíven és eredményesebben fognak dolgozni, mert

Radics Szeptán sikerült egy időre lehetetlenné tenni és a politikai életből kiküszöbölni, úgy hogy immár nem kell tartani attól, hogy folyton meg-megújuló zavarokat támaszt kritikátlan kifakadásai-
val.

Radics Szeptán tegnap már el is utazott Zágrebba, ahonnan néhány nap múlva, ügyeinek elintézése után két hónapra egy dalmáciai tengeri fürdőbe megy, ahol esetleg őszig is ott marad.

Az ellenzék úgy látja, hogy Radics Szeptánt a béke érdekében internálták. Még jobban kitűnik az internálás ténye abból, hogy Radics Szeptán minden nexusát, amely kifelé látható, igyekeznek megnyirbálni, vagy megszüntetni. Így Radics Szeptán nem lesz többé tagja a Dom szerkesztőségének, amely különben a HRR-párt hivatalos lapja lesz és a pártvezetés egyik tagjának felügyelete alá kerül.

Radics Pavle, aki kiesett most az új kormányból, tegnap adta át hivatalát utódjának, dr. Sibeniknek. Kormánypárti körökben azt remélik, hogy Radics Pávenak, aki most már csak egyszerű képviselő, nem igen lesz nagy befolyása a klubjában.

A tegnapi nap különösebb eseményeket nem hozott. Azt állítják,

hogy Radicsék bejegyeztek abba, hogy az interpellációk ügyét újra tűzzék napirendre, miután Radonics javaslata fölött a szkupstina egyáltalában nem döntött, így a házszabályok értelmében is újra meg lehetne indítani ezen a vitát.

A délelőtti folyamán Uzunovity miniszterelnök hosszas tanácskozt Trifunovity közlekedésügyi miniszterrel, majd fölkereste Trifkovity házelnököt, akivel közösen megállapodtak abban, hogy a szkupstinát május 26-ikára egybe-hívják. A május 26-iki ülésen fogják megállapítani a következő ülés napirendjét.

A szkupstinában ma a szűkebb ellenzéki blokk vezetőférfiai konferenciát tartottak, amelyen részt vett maga Davidovity Ljuba is. Az érkezeletről nem adtak a sajtónak semmi információt.

Korosec dr., aki szintén részt vett ezen a tanácskozáson, az ülésről kijövet hírlapírók előtt megcáfolta azt a hírt, amelyet az ellenzéki blokk megszűnéséről teljesztettek a politikai világban.

után, hogy a bíróság szerezzék meg Hir Györgytől ennek a levélnek a másolatát, amely levél perdöntő lehet. A bíróság elnöke Hirhez fordul azzal, hogy a kérdéses levél adja elő, amire Hir azzal védekezik, hogy a levél meg van, de ő nem tudja, hogy hová rakta el. Törek elnök kijelenti Hirnek, hogy kényszeríteni fogja a levél kiadására és szükség esetén le-tartóztatja.

A főügyész indítványára a bíróság azonnal elrendeli a házkutatást Hir lakásán. A tanut nem hiteltették meg, miután alapos a gyanu, hogy részese a franküggynek.

Hir György kihallgatását délben befejezte a bíróság és a tárgyalás folytatását délután 5 órára halasztotta.

A délutáni tárgyalás első tanuja Gömbös Gyula volt, aki azt vallja, hogy a franküggyről csak a kipattánása után értesült. A herceggel soha nem beszélt ilyen kérdésekről és tőle sohasem kértek fiatalembereket a bankjegyek terjesztésére. Kijelenti, hogy tud Hir anyagi helyzetének leromlásáról és hogy a kormánytól támogatást kért, de úgy tudja, hogy kérését nem teljesítették. Tudja, hogy Sigray gróf és Pallavicini örgróf meghívták Hirt, hogy velük együtt tárgyaljon a franküggyről. Vettek is föl ezekről az értekezletekről jegyzőkönyvet — ezt vele mind közölte Hir, de a Bethlentől kapott menlevélről sohasem szólt semmit.

A következő tanu gróf Bethlen István miniszterelnök, aki a következőket vallja: 1923 június 11-ikén értesültem először Windischgrätz akcióiról. A herceg eljött hozzám és megemlítette nekem, hogy az irredenta célokkal foglalkozó szervezeteket egy közös vezetés alá kellene helyezni. Ez az új, közös szervezet a királykérdés és a legitimizmus kérdésének kikapcsolásával bármely kormány támogatására fel volna használható. A franküggyről, illetve pénzek hamisításáról ezen a megbeszélésen nem volt szó. Felszólítottam Windischgrätz herceget, hogy javaslatát írásban terjessze be, én ezt Nádosy utján meg is kaptam tőle.

A Nádosyval történt ez irányban beszélgetésem után Teleky gróf közölte velem, hogy Windischgrätz irredenta célokra frankot akar hamisítani. Ingerülten kifakadtam ez ellen a terv és erkölcsi felfogás ellen és még Teleky jegyezte meg, hogy ne ingereljem magam, mert a terv ugysem volna keresztülvihető.

1925 őszén, amikor Kozma a parlament folyosóján azt az ismert kijelentést tette, hogy a Nemzeti Szövetség helyiségében pénzt hamisítanak — Perényinek irtam ez ügyben, aki megnyugtatót, hogy az egész

Hir György letartóztatása várható a franküggyben.

Bethlen István vallomása. — Hir vádolja Bethlent.

Budapest, máj. 19.

A tegnapi nappal elérte a franküggy a kulminációs tárgyalási napját.

Hir György képviselő akciója hajótörést szenvedett és ezzel tisztán dokumentálódott, hogy a franküggyet az Andrassy-Vázsonyi-csoport tisztán Bethlen megbuktatására akarta felhasználni. Ma a vád Bethlen személyére nézve teljesen tisztázódott és Hir György többszöri indokolatlan ellentmondása azt a gyanut kelti, hogy ő is egyike a franküggy legjobban exponált embe-reinek. Hir György letartóztatása és őrizetbe vétele már csak rövid idő kérdése.

A tegnapi főtárgyalás első tanuja Urbanics Kálmán képviselő volt, a kinek lényegtelen vallomása után

Lingauer Albint hallgatta ki tanuként a bíróság. Lingauer elmondotta, hogy Pallavicinivel, Huszárral és Windischgrätz herceggel együtt részt vett azon a bizonyos vas-
esórán, amelyet Friedrich István rendezett. Windischgrätz akkor azt mondotta neki, hogy a kormány tud az akcióról, de megkötötte magát és még jóindulatu elnézést sem akar gyakorolni az ilyen tettel szemben. Károlyi Imre gróf a következő ta-

nu, aki közölte, hogy közvetlenül nincs tudomása a frankhamisítás-ról. Amit pozitíve tud, azt Ulain által a rendelkezésére boesított iratokból tudja, de minthogy ezek az iratok ügyvédi információként vannak Ulain tulajdonában, annak engedélye nélkül nem beszélhet az iratok tartalmáról. Törek elnök Ulainhoz intézett kérdésére azonban Ulain kijelenti, hogy az iratok közlésére nézve, minthogy ezek ügyvédi információkat tartalmaznak, nem mentheti föl a tanut. Miután Ulainnak ezt a felfogását a vádtanács is már egyszer honorálta, a bíróság is elfogadta.

Károlyi kihallgatása után az egész tanács és a főbb vádlottak: Windischgrätz, Nádosy, Gerő, Rába a Rókus-kórházba mentek, ahol a bíróság kihallgatta a kórházban súlyos betegen fekvő Hir György képviselőt, aki a frankpör egyik legérdekesebb tanuja.

Nagyon beteg, bágyadtan beszél és zavaros, ellentmondó részletekkel bővelkedő vallomást tesz Hir György, amelyből első konkrétumként hámozódik ki az, hogy

részt vett Windischgrätzrel, Mé-szárossal és Rábával azon nagyfontosságú ruhrvidéki utazásban,

amelyben Windischgrätz megszerzte azt a speciális bankjegynyomó papírost, amelyen a franciák hamisították a német márkát.

Vallomása további során azt mondja, hogy

Windischgrätzrel együtt elment Bethlenhez, aki egy milliárd korona támogatást helyezett nekik kiltásba, de ezt a pénzt nem kapták meg. Az a menlevél, amit annak idején az egész akció céljára Bethlentől kaptak, Windischgrätznel van.

Hir György ezen szenzációs vallomása után Windischgrätz herceget hallgatja meg a bíróság.

Hir György vallomásában — mondja Windischgrätz — van valóság is, de az egész nagyon zavaros. Hir a nyugatmagyarországi eseményekben annak idején tevékeny részt vett és anyagilag ugyszólván tönkrement. Több ízben kérte is a kormányt, hogy anyagilag segítsék. Hogy Bethlen nekik egy milliárdot ajánlott volna föl, ez teljesen való-talan. Az a levél, amiről Hir beszél, nincs már a birtokában, de ez teljesen csak az ő személyére vonatkozott és magával a franküggyel nincsen összefüggésben.

A főügyész indítványozza ez-

hir koholmány. Genfben való utazásom előtt azonban Nádosyt felhívtam arra, hogy vizsgálja meg az esetet és teremtsen rendet.

Salvus konduktust azonban senkinek sem adtam soha semikor és semmilyen célra.

Hir Györgynek azon kijelentése, hogy egy vidéki utunk alkalmával arra kért, hogy fedezzem a frankhamisítót és én erre hajlandó lettem volna, valótlán. Hírel egyszer utaztam együtt a Dunántulra egy birtokvétel céljából. Ennek a birtoknak ő volt a közvetítője és ez alkalommal semmi másról nem beszéltem, mint ami a kérdéses üzletre vonatkozott. Kérem erre vonatkozólag Bornemisza Ferenc kihallgatását, aki szakértőként velünk utazott.

Annál kevésbé tárgyalhattam Hírellel ilyen dolgokról, mert köztünk olyan viszony nem volt, amely ezt a feltétlen bizalmas tárgyalást indokolta tehetné volna. Én soha ilyen a Hir által említett levelet nem írtam és ha mégis találánának Hírellel ilyen levelet, ugy kétségtelenül be fog róla bizonyulni, hogy ez csak misztifikáció.

Mi magyarázata is lehetne annak, hogy köztünk és Windischgrätz és Nádosy között Hir György közvetített volna, akikt sokkal kevésbé ismertem, mint őket.

Törek: Kért valaki talán valamikor Nagyméltóságodtól menlevelet?

Bethlen: Soha senki!

Tavaly októberben — folytatja vallomását Bethlen — megszólított Hir a parlament folyosóján és arra kért, hogy valamilyen formában segítsek rajta, mert hitelezőitől nem tud menekülni. Kijelentettem neki, hogy nem foglalkozom ilyen kérdéssel, de Hajos képviselőhöz küldtem, aki ügyvéd és tud talán ügyeiben rendet teremteni.

Bethlen vallomása után Nádosyt hallgatja meg a bíróság, aki ezt mondotta: A miniszterelnök a teljes valót mondta. Engem megbízott az ügy kivizsgálásával, de ezt a körülmények miatt természetesen nem hajtottam végre.

Windischgrätz a következőket mondja Bethlen miniszterelnök vallomására: a miniszterelnökkel soha a franküggyről nem beszéltem.

Törek: Hir György szerint, Nagyméltóságod levele a következő mondatot tartalmazta volna:

Propaganda-iratokat most már elkészíthetitek.

A propaganda-irat szó tulajdonképpen a hamis frankok fogalmát takarta volna.

Bethlen: Tudtommal ilyet soha nem írtam.

A bíróság ezután Bethlen miniszterelnököt vallomására megeskette.

Ezután Strache főügyész és Makay ügyész felolvassák a külügyminisztérium jelentését a bécsi és berlini magyar követségeken megéjtett vizsgálatról. A követségeknél a személyzet nem volt róla informálva, hogy a hamis frankosok bevételeiből eredő pénz a követségeken nyert volna elhelyezést.

Egy jó házból való fiu 947
tanoncnak vagy gyakornoknak
fizetéssel felvétetik
László és Pantovity
fűszer- és vegyeskereskedésében,
Vel. Becskerek, Zsitni trg (Buzatér)

Uj vasutvonalak épülnek a Bánságban.

A keskenyvágányut bekapcsolják a kikindai fővonalba. — Gyálat összekötik Arangyelovóval.

Becskerek, máj. 19.

Érdekes és a bánsági közlekedés szempontjából nagyfontosságú terv megvalósításán dolgoznak a közlekedésügyi hatóságok. A bánsági keskenyvágány vasuti vonalat kiépítik a kikindai rendes nyomtávu vasuti vonalig és ilyenformán bekapcsolják a Torontáli Helyierdeki hálózatát a Temesvár felé vivő fővonalba. A tervbe vett vonal Nemeacskirnját, Hajfeldet és Ruszkoszlot (Kisoroszt) érintené és ez utóbbi község közelében kapcsolódna be a széles nyomtávu hálózatába.

A kikindai osztálymérnökség most dolgozik a tervek elkészítésén és a helyszínen végez terepszemléket, hogy azok eredménye alapján elkészíthesse a végleges tervrajzokat. A nemeacskirnjai vasuti vonal kiépítését az előkészületek sikeres befejezése és tervek jóváhagyása után kezdik meg.

Egyidejűleg más tervek is foglalkoztatják a közlekedésügyi hatóságokat. Gyála és Arangyelovó (Oroszlamos) között szintén vasuti vonalat terveznek. Gyála a régi Dragutinovo (Karlovo) szegedi vonalon fekszik és a vonal legvégső állomása. A Szegedig vezető vonalrész megnyitása még nem történt meg és arra nincsenek is kilátások. Banatszki Arangyelovo viszont a Szegedig vezető vasuti vonal mellett fekszik és így a Gyála—arangyelovói vonal kiépítésével Gyála is bekapcsolódhatna a külföld felé irányuló közlekedésbe. A tervezett vonal mindössze nyolc kilométer volna és így felépítése nem ütközne különösebb akadályokba. A közlekedésügyi hatóságok a terveket elküldik a közlekedésügyi minisztériumnak jóváhagyás végett és a minisztérium fogja eldönteni az építendő új vasutvonal sorsát.

Segélyt kapnak a becskerei állásnélküli magántisztviselők.

Összeírják a munkanélküli magánhivatalnokokat.

Becskerek, máj. 19.

A vajdasági munkáskamara februárban tartott közgyűlésén 1926. évi költségvetésébe egy millió dináros kiadási előirányzatot vett be a munkanélküliek segélyezésére. A költségvetést jóváhagyás fégett felterjesztette a szociálpolitikai minisztériumnak, amely a napokban határozott a budget jóváhagyása fellett. A minisztérium az egy millió dináros előirányzatot magának találta és kétszáz ezer dinárra szállította le, az ilyképpen csökkentett költségvetést pedig jóváhagyó záradékkal látta el.

A költségvetés elfogadásával megkezdhetik az állásnélküli segélyek folyósítását és a minisztérium határozatával minden akadály elhárult annak, hogy a munkanélküliek hozzájuthassanak az őket megillető összegekhez. A segélyek aránylagos szétosztása érdekében most gyűjti össze a szükséges adatokat a Noviszádon székelő vajdasági munkáskamara. A becskerei magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak egyesülete, amint tudomást szerzett a költségvetés jóváhagyásáról, ülést hívott össze, hogy megbeszélje a becskerei érdekeltek igényeinek bejelentését. Az ülést tegnap délután tartották meg és

azon elhatározták, hogy legelőbb is az állásnélküli magántisztviselőket írják össze, arra való tekintet nélkül, hogy vajjon tagjai-e a szervezetnek, vagy sem. A szövetség ugyanis igen helyesen arra az álláspontra helyezkedett, hogy a munkáskamarai illeteket minden munkásbiztosító pénztári tag fizeti, fenntartásához minden alkalmazott hozzájárul, ilyenformán tehát állásának elvesztése esetén minden magántisztviselő joggal számíthat a segélyre is. A magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak egyesülete ezért elhatározta, hogy 21-ikére, péntek este nyolc órára érkezőre hívja össze a Klub-kávéházba az összes állásnélküli magántisztviselőket, ahol megbeszélnek a segélyezés kivívása iránti mozgalmat. Az értekezleten megállapítják az állásnélküli magántisztviselők számát, összeírják a szükséges adatokat és határozati javaslatot terjesztenek elő, amelyben a munkanélküliek számának megfelelően aránylagos részesedést kérnek a költségvetésben jóváhagyott összegből. A kérés teljesítése és a pénz megérkezése után haladéktalanul megkezdik az állásnélküli magántisztviselők segélyezését.

Még mindig ingadozik a lengyel uralom kérdése.

Lodztól nyugatra állítólag Haller tábornok és Pilsudszky köztársasági elnök csapatai harcban állanak egymással. Haller tábornok mintegy harmincezer jól felszerelt emberrel rendelkezik.

A „Poljske Novine” ezzel a hírel szemben azt jelenti, hogy Haller tábornokot katonái cserbenhagyták és a tábornok törzskarával együtt német területre menekült.

Nagy árvízveszedelem Olaszországban.

Milánó, máj. 19.

Az Észak-olaszországi árvízveszedelem egyre nagyobb méreteket ölt

A vasuti forgalom az ország északi részén ugyszólván teljesen szünetel. A lakosság a Pó mentén mindenütt védőgátakat emel a szegényebb lakosság védelmére

Pavia és Padua városok alsó részei víz alá kerültek. Bresica nagy része víz alá került. Veronánál az Etsből három halottat fogtak ki, akik az árvíz következtében vesztették el életüket.

Irodai munkákban jártas perfekt

magyar-német gyors- és gépirónó, szerb nyelvtudással, állást változtatna. — Szíves megkereséseket „Junius 1” jellegre az „Orient” fűtcai üzlete továbbit. 922

Hatszáz tárgy a megyei közgyűlés tárgysorozatán.

Május 26-án tartja ülését a törvényhatósági bizottság.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskerek, máj. 19.

Torontálmegye állandó választmánya május 25-ikén, kedden délelőtt 9 órakor a megyeháza kistermében ülést tart, amelyen a másnapra összehívott közgyűlés előkészületeivel foglalkozik és letárgyalja a törvényhatósági bizottság elé kerülő ügyeket. A megyei közgyűlés május 26-ikán lesz a vármegyeháza nagytermében délelőtt 9 órai kezdettel.

A tárgysorozat összeállításával most készültek el és a kész napirendből kiviláglik, hogy a legközelebbi megyei közgyűlés nem kevesebb mint 610 ügyet tárgyal le. A közgyűlés megnyitása után, amelynek elnöki tisztét Krsztity Vászalispán tölti be, Zupkovity Pavle vármegyei főügyész felolvassa az újonnan kinevezett törvényhatósági bizottsági tagok névsorát, majd az interpellációk letárgyalására térnek át. Az alispán azután javaslatot terjeszt elő a Szrpszka Matica segélyezésére, amelynek otthona javára 50.000 dinár adományozását javasolja. Hasonlóképpen indítványt olvas fel, amelyben a Szvetozár Milety emlékszóbor céljaira szintén 50 ezer dinár megszavazását javasolja. A két pontot megelőzően részletes jelentést ad a közügyek állásáról.

A felemlített tárgyakon kívül fontosabb pontok még a főispáni lakás berendezésére előterjesztett javaslat, a szmederevói főispán kérvénye, amelyben autótartásra 60.000 dinár megszavazását kéri. Nagybobb érdeklődésre tarthat számot az 1926. évi pótköltségvetés, amelynek törvényszerű második letárgyalása május 25-ikén lesz.

A napirend többi pontja főleg kérvény, amelyet segélyezés és nyugdíj megállapítás érdekében nyújtottak be. Számos községi és városi határozat, költségvetés és zárszámadás szerepel még a megyei közgyűlés tárgysorozatán.

TÖZSDE

Május 18.

Beograd. Newyork 5670, London 27650, Páris 168—169, Zürich 1097 és fél—háromnegyed, Milánó 207—10, Berlin 1352—53, Bukarest 2090, Prága 16830—35, Wien 803—fél, Brüsszel 178.

Zürich. Beograd 911, Páris 1525, London 2516, Newyork 517, Milánó 1862 és fél, Berlin 12315, Wien 7297 és fél, Prága 1532 és fél, Budapest 7230, Bukarest 191 és egynegyed, Brüsszel 1520.

Az értéktőzsde vontatott és kedvetlen üzletmenetű.

100 dinár ma

Budapesten 125.400 magy. kor. Zürichben 9-12 sv. frank. Bécsben 12-43 osztr. shilling. Berlinben 7-36 ar. márka. Prágában 59-20 cseh kor. Triesztben 47-70 lira

HIREK

Városi közgyűlés. Beeskerek városi közgyűlése május végén tartja legközelebbi ülését. A tárgysorozaton számos fontos pont szerepel. A közgyűlés előreláthatólag május 28-án, vagy 29-ikén lesz a vármegyeháza nagytermében.

A kiserettség a polgári iskolákban is eltörölték. A bányászati kerületi tanügyi inspektorátus, mint annak idején megirtuk, azzal a kérdéssel fordult a közoktatásügyi minisztériumhoz, hogy a kiserettségi eltörölése a polgári iskolákra is vonatkozik-e, mivel a minisztérium erről szóló rendelete csak a gimnáziumokat említette fel. A közoktatásügyi minisztérium válasza most érkezett Beeskerekre és ebben közli, hogy a kiserettségi a gimnáziumokra és a polgári iskolákra egyaránt vonatkozik.

Ujabb tüzriadalom. Tegnap délelőtt nagy izgalmat keltett a városban elterjedt hír, hogy Sztajityevó községben nagy tűz pusztított. A kumáni tűzvész hatása alatt álló lakosság készpénznek vette az újabb csapást. Mint a déli órákban megállapítottuk, a telepesektől lakott és Écska mellett fekvő Sztajityevón mindössze jelentéktelen szalmatűz volt, amelyet a tűzoltóságnak sikerült idejében elfolytania. Ugyancsak kisebb tűz volt tegnap Melencin, ahol egy cseréppel fedett ház égett. A tüzet itt is sikerült, a nagy szél dacára, rövid időn belül eloltani.

EBZÁRLAT. Vettük a következő sorokat: Szeretném a hatóság figyelmét ismét felhívni, hogy a sintér ur nacsak hétköznapokon és piaci napokon délelőtt járja be a várost, hanem este 7 órától reggel 7 óráig is. Ugyanis alig esteledik, már tele vannak az utcák csoportosan flirtelő fokszzikkal és egyéb fajtákkal. Azon kívül mint már sokszor említve volt, éjszaka jönnek be a külkerületi és egyéb messze földről jövő beteg, köborló kutyák, amelyek azután a városi kutyákat megharapják és így a veszélyt terjesztik. Már hány-szor figyelmeztettük a közönséget is a veszélyre, hogy veszélyre, amely ha kitört, mindig halálos szokott lenni. S azután mennyi kárt okoz az államnak a megmaradt kezelése, de maguknak a megharapottaknak is elég sok aggodalmat, sok idővesztést, anyagi veszteségeket is Szeretnénk még szívesebben figyelmeztetni a közönséget, de a hatóság is lásson hozzá ezen eminens nagy veszély elhárításához.

Luther volt kancellár visszavonul a politikától. Berlinből jelentik, hogy Luther volt kancellár lemondása után Essenbe utazott, ahol végleg letelepszik és ügyvédi irodát nyit. Luther barátainak kijelentette, hogy a politikai élettől teljesen visszavonul.

Zagreb luxusadót vet az idegenekre. A zagrebi község tanács rendeletet hozott, amely szerint az átutazó idegenekre luxusadót vet ki, amely az első három napon át napi 5 dinár, a negyedik naptól kezdve pedig napi 15 dinár. A zagrebi idegenforgalmi egyesület tiltakozott ezen rendelet miatt, amely csökkenti fogja a város idegenforgalmát.

Lopás a postakocsiból. Mostarból jelentik, hogy tegnap Gabella vasútállomáson ismeretlen tettesek a postakocsiból két zsákot loptak el, amelyek sok amerikai értékű tárgyat tartalmaztak. A nyomozás a tettesek kézrekerítésére megindult.

MA REGGEL.

LEGUJABB TELEFONJELENTÉSEINK.

Megállapították a szkupstina munkaprogramját.

Az ellenzék folytatja a korrupció elleni harcot.

Beograd, máj. 19.

A rekonstruált Uzunovity-kormány az este tartotta meg az első minisztertanácsi ülést, amelyen a szkupstina törvényhozó munkájának programját állapította meg. A minisztertanács elhatározta, hogy a nemzetgyűlés a következő sorrendben vitatja meg a törvényjavaslatokat:

1. A törvényhozó-bizottság munkásságát szabályozó törvénytervezet.
2. Az állam központi igazgatásáról szóló törvényjavaslat.
3. A hadirokkantak segélyeit megállapító törvénytervezet.
4. Az SHS-olasz kereskedelmi szerződés ratifikálása.
5. Az adóegységesítő törvényjavaslat.
6. A bírósági törvények.
7. Az ügyvekről készült törvényjavaslat.
8. A vizierők kihasználásáról szóló törvénytervezet.

A minisztertanácsi ülés után újságírók a kormány tagjainál főleg az iránt érdeklődtek, hogy mi történik a korrupció elleni harccal és az interpellációkkal. Az egyik mi-

niszter a hozzá intézett kérdésekre kijelentette, hogy erről az ülésen nem esett szó. Ez már nem a kormány dolga — jegyezte meg — hanem az ellenzéké. A kormányt támadják az interpellációkkal és a kormány feladata, hogy védekezzék ellenük. Az ellenzékiek — ha úgy kívánják — újra előterjeszhetik interpellációikat.

A kiszivárgott hírek szerint, az ellenzék már a legközelebbi szkupstinaülések egyikén folytatja a korrupció kérdésében megindult vitát és továbbra is erélyesen követeli a korrupció megszüntetését célzó törvény meghozatalát. Ha szükségesnek mutatkozik — mondották beavatott ellenzéki pártvezérek — hajlandóak ismét előterjeszteni a már letárgyalt és megszavazott interpellációt, illetve javaslatot.

A gazdasági válságról szóló interpelláció anyagát is előkészítették és megtörtént a szónokok kijelölése is. A demokraták álláspontját Setyev Szlávko, Velykovity Vója és Marinkovity Pája, a klerikálisokét Zsebot és Kulovec, a muzulmánokét dr. Hrasnica fogja ismertetni. A földműves-pártiak szónoka valószínűleg Vuity és Moszkovity lesz.

Az ellenzéki blokkot a felbuzulás veszélye fenyegette (?)

Beograd, máj. 19.

Davidovity Ljuba, a demokrata párt vezére az este nyilatkozott a kormánykoalíció felújításával kapcsolatos politikai kérdésekről és kifejtette, hogy Korosecnek nem volt okuk neheztelni azért a demokratákra, mert tárgyalásokba bocsájtottak a kormánnyal. A szűkebb ellenzéki blokk, mint szervezet léte-

zését maga Korosec is megcáfolta — mondotta Davidovity — és egyik parlamenti beszédében kijelentette, hogy mindössze annyi a közönség az ellenzéki pártok között, hogy olyan kérdésekben, amelyekben egyforma álláspontot vallanak, kölcsönösen támogatják egymást.

Az ellentétek különben elsimultak, mert Korosec máris résztvett a szűkebb ellenzéki blokk azóta kötött megbeszélésén.

Elhalasztották a vendéglősök, kávéházak és szállodások „második” közgyűlését. A beeskerei vendéglősiparban folyó háborúságról többször beszámolt a „Torontal”. Legutóbb megirtuk, hogy az egyesületből kizárt elnök külön közgyűlést hívott össze, amelyen éppen azok kizárására tett indítványt, akik őt zárták ki az egyesületből. Javaslatát egyhangulag el is fogadták, egyúttal pedig új vezetőséget is választottak. Ilyen előzmények után érdeklődéssel várták a felügyelő-bizottság elnöksége által összehívott közgyűlést, amelyen mint ismeretes, Kirtyanszki Szvetozár kizárása fellett kellett volna határozni. Hétfőre jelezték a közgyűlést a Klub-kávéházban, annak megtartásától azonban a közbejött akadályok miatt eltekintettek és a nagy érdeklődéssel várt ülést a jövő hét hétfőjére halasztották.

Tűz. Szrpszkiitebej községben tegnap kigyulladt és teljesen leégett Sztelkity Milán cipész-mester háza. A kár meghaladja az 50-60 ezer dinárt, aminek egy része biztosítás révén megtérül. A tűz keletkezési okának kiderítésére megindult a vizsgálat.

Utcai verekedés: négy súlyos sebesült. Súlyos kimenetelű verekedés történt tegnap a közeli Velikitorák községben, Botyu Todor velikitoráki földműves még régebben összeveszett a kocsmában három földműves társával, Nyegu Gyorgye, Sztan Ilia és Petreszku Tima ottani lakosokkal. Csak a jó alkalomra vártak, hogy bosszujukat kölcsönösen kitölthessék. Az alkalom nem sokára kínálkozott is. Tegnap véletlenül egy és ugyanazon vendéglőben mulattak, de már nem a véletlenek tudható be, hogy együttesen távoztak. Alig hogy elhagyták a vendéglőt, találkoztak az utcán és amugy igazából összeesaptak. Verekedés közben előkerült egy revolver is és valaki a támadók közül rásütötte Botyu Todorra. A verekedőket a járőrök választották szét. Érdekes körülmény, hogy a verekedés valamennyi résztvevője megsebesült. A legsúlyosabban Botyu Todor sérült meg, aki a botlítás okozta sebekén kívül egy lött sebet is szenvedett. A revolvergolyó a mellébe furdott. A többi sebesült állapotuk könnyebb természetű. Valamennyi sérült a lakásán fekszik. A támadók kiballgatása tegnap történt meg.

Mind a négyen azt vallják, hogy a verekedést nem ők kezdték meg, a revolverről pedig egyikük sem kíván hallani. A nyomozás folyik.

Jákob kutja. Pierre Beneit „Le puits de Jakob” világhírű regénye szerdán és csütörtökön a Balkán Bioszkopban. Egy táncosnő izgalmas regénye az ó- és újvilág számtalan városában. Erről a filmről mindenki beszélni fog, melynek főszerepét Betty Blythe játssza. Filmek filmje!

A „Revü” Nóta vége száma a jövő héten jelenik meg. Rengeteg beeskereki fényképfelvétel és beeskereki vonatkozású cikk fogja tartani a gazdag tartalmu számot, amely ezúttal is ünnepi köntösben fog utcára kerülni.

Öngyilkos fogorvos. Tuzlából jelentik, hogy ott tegnap Beluka Szilvio olasz származású fiatal fogorvos szerelmi bánatában mellbe lötte magát.

A „Szlávija” sportegyesület pünkösdi táncestélye — mint már jeleztük — folyó évi május hó 23-án, pünkösdvásárnap este lesz megtartva a Klub-kávéház összes termeiben. A meghívókat már széjjel is küldötte a rendezőség, ha valaki tévedésből nem kapott volna meghívót, szíveskedjék a rendezőséghez fordulni (Klub-kávéház, este 6-8 óráig) A zenét Rác Páter közkedvelt cigányzenekara szolgáltatja.

Őszi római zarándoklat. Felkérték a szerkesztőséget a következő sorok közlésére: A tavasszal tervezett római, assisi-i zarándoklat elmaradt. Őszi halasztottuk. A zarándoklat bucsujárás lesz, nem kéj-utazás. Fénypontja a római és assisi-i tartózkodás. Annaira tisztelt szentséges Atyánk assisi-i Szent Ferencet, hogy annak 700 éves születési évfordulóján épen olyan bucsukegyelmeket osztogat, mint amilyeneket a szent évben adott. Ez a jószágos tisztelet vezet minket is Rómába, Assisibe bucsut járni. Csak III. osztályú utasokat viszünk. Fővezető: Márton Mátyás pápai prelátus, sztarakanjizsai plébános, a magyarok lelki vezetője: Drózdik Imre adai esperes-plébános, a németeké: dr. Resch Ignác csébi plébános, a bunyevácoké: P. Vlasics Egid zemuni sz. ferencendi atya és Szentiványi Dezső szerkesztő. A pénzt Drózdik Imre esperes-plébánoshoz kell küldeni Ada (Bácska). Résztvételi díj 1400 dinár, amelyet szeptember 1-ig mindenkinek be kell küldeni. Mindenki az olasz határig, Fiuméig váltja meg a jegyet. A zarándoklat Szuboticáról indul. Külön vonatot kérünk. Négy száznál több utast nem veszünk fel. Szuboticáról kiindulva Zágrebig a közbeszó állomásokon is lehet csatlakozni, de minden résztvevő ebbeli szándékát előre jelentse be, azt is, hogy melyik állomáson akar csatlakozni. Erre a muraköziet különösen figyelmeztetjük. Az utirány ez lesz: Szubotica, Zágreb, Fiume, Postumia (adelsbergi barlang), Ferrara, Ravenna, Rimini, Ancona, Loretó (1 nap), Róma (6 nap). Innen Arezon keresztül Bibbiena, Alverna (itt kapta Szt. Ferenc Krisztus 5 sz. sebhelyét) ezt az utat mindenki sajátjából fedezi. Firenze (1-2 nap). Pádna, Venézia (1-2 nap). Pontos uti programot később adunk. Rómából ki lehet randulni Nápolyba is, mindenkinek saját költségén. A zarándoklat sikere parancsolja a gyors jelentkezést. Minden olaszországi városban lesz helyi vezető. A szervező-bizottság.

Orient Bioskop Szenczió! Szenczió!

Szerdán, május 19-én 5, 7 és 9 órákor

Takarodó.

Katonadráma 7 felvonásban.
A főszerepekben:
Bernhard Götzke, Owen Gorin és Klaira Lotto.

Megérkeztek a női, férfi- és gyermek-fehér vászonszandálók (sportcipők) gummitalppal és chromtalpu teniszcipők minden nagyságban. Vilim Herzfeld „Turul” áruháza

Jobb mint otthon a Cvejanov i Drug Korzó-cukrászdájában.

A legújabb shimmy és fuxtrott melódiák gramofonlemezei Hirsch Aladár mechanikusnál szerezhetők be (a Dungserszki-féle sörgyárral szemben).

Megszökött az uzdini testvérgyilkos cinkosa.

Köröző-levelet adtak ki a Romániába menekült gyilkos ellen.

Ez év márciusában a délbánsági Uzdinban rejtélyes körülmények között eltűnt Bojer Pavle uzdini gazdálkodó. A jómódu és ismert földmivest, aki Gyorgye nevű bátyjával együtt lakott, március 22-ikén este még sokan látták és másnapra nyoma veszett. A megindult nyomozás sem tudta kideríteni, Bojer Pavel tartózkodási helyét és hasonlóképpen eredménytelen volt a kiadott köröző levél is.

A múlt hónapban világosság derült a rejtélyes ügyre. A csendőrségnek tudomására jutott, hogy Bojer Gyorgye egy éjjel a kertjében ásott és utána valamilyen súlyos terhet szállított ki a község határára. A feljelentő az egyik szomszéd volt, aki a sötétszínű és lepellel betakart szállítmányban emberi hullát vélt rejteni. A nyomozás igazolta a feljelentő gyanúját és a csendőrség munkája csakhamar szenzációs eredményre vezetett. Kiderült, hogy a 73 éves Bojer Páveit, öccse Bojer Gyorgye gyilkolta meg Puja Száva földműves segítségével és a holttestét a kertben elföldelte. Amikor később lelkiismeretfurdalásai támadtak és a félelme, hogy tettét felfedezik, mindinkább elhatalmasodott rajta, cinkosával kiásta a hullát és kivitte a határba, ahol egy árokban temette el.

Bojer Gyorgyet, mint megirtuk, annak idején letartóztatták, társa azonban idejében megtudta, hogy felfedezték titkukat és megszökött. Mivel a kézrekerítésére indított nyomozás mindmáig eredménytelenül járt, sőt megállapították, hogy Puja alighanem a romániai Tolvárdija helységben tartózkodik, köröző-levelet adtak ki a megszökött gyilkos ellen.

A kovacscai főszolgabírótság köröző-levele szerint Puja Száva, Puja Jőca uzdini földmivés 28 éves fia, gör. kel. román vallásu. nőtlen, állandó lakhelye nincs, középtermetű, arca kerek és borotvált, haja és szeme fekete, kis bajusza szintén fekete. Különös ismertető jele: a bal arcán végighuzódó sebhely.

A bűnügyi hatóságok remélik, hogy ilyen módon sikerül majd kézrekeríteni a régóta keresett bűnöst.

Allást keres

gimn. érettségivel és egy évi közg. gyakorlattal rendelkező, perfekt szerb. magyar fiatalember. Vállalja diákok tanítását. Szerb órákat is ad. Cím a kiadóhivatalban.

SZÍNHÁZ

Föltékenység. Arcübasev öt felvonásos, hatalmas, erőteljes drámája ugyancsak próbára teszi a színészek képességeit, de a mi vendégszínházunk színeink ugyancsak megállták a próbát. Különösen Almazsanovity Szluka asszony volt ragyogó, elegáns és igaz. Pompásan játszotta meg a kacér szép asszonyt és úgy szépséges vidám pajzansága, mint drámai kitörései elragadóak voltak. Nagyon jó volt Dusánovityné is testére szabott szerepében. Dinityné kedves kis diáklány volt. Zsivánovity főként az utolsó felvonásban volt nagyszerű. Dusánovity intrikusnak is hitűnő. Külön fejezetet kellene írni Dinity nagyszerű alakításáról. Ma Kozomara is megállta a helyét nehez szerepében. Raskovity is jó volt, a kis Dusánovity szintén. Szilajdzsity egy parányi szerepben nagy művészetéről tett tanúságot. Ez a fiatal színész rendkívüli intelligenciát árul el és meglátszik a legkisebb szerepben is, hogy mennyi művészi gondolat és intelligens felfogással dolgozza ki szerepeit Szávity megható melegséget mutatott. A közönség lelkesen tapsolt még az ötödik felvonás után is. Érdekes, hogy a nagy, irodalmi értékű daraboknál mindig zsufolóság megteleik a színház, a francia bohózatoknál pedig félig üres.

BECSINI CEMENTGYÁR R.-T. BECSIN (SZRÉ M).

Velikibecskereki raktárunkba Özv. Guttmann Jakabné és Fiai céghez egy újabb hajórakomány teljesen friss „Elefánt” jegyű becsini portlandcement érkezett. Legolcsóbb ajánlattal, vagonnál és kevesebbnél is, főképviseletnk: Özv. Guttmann Jakabné és Fiai cég szolgál. Beocsini Cementgyár R.-T. Beocsin.

Sport

Helyreigazítás. Nem felel meg a valóságnak az a beállítás, hogy a ZsAK a csütörtöki mérkőzésre 9 emberrel állt volna ki. A ZsAK teljes első csapatával mérkőzött, a „Schwäbische” nem is bocsátkozott volna küzdelembe olyan csapattal, mely a sportszerűség teljes felugrásával, 9 emberrel áll fel. A Schwäbischer S. V. vezetősége. — Használó értelemben nyilatkozott a ZsAK vezetősége is.

Egy jó állapotban 942 — levő francia —

személyautó

és egy 4 tonnás, teljesen üzemképes

teherautó eladó

Özv. Guttmann Jakabné és Fialnal Velikibecskereken.

„Concordia” temetkezési vállalat

Velikibecskerek, (a nagyhid mellett). — Tulajdonos: Maczura Pál.

Nagy ércporsó 1200 Din, nagy fahéjcső már 150 Din-től feljebb kapható. Minden általa rendezett temetéshez

INGYEN AD

fehér vagy fekete, diszes, üveges gyászokcsit.

Bauer Sándor

Beograd, Stanična utca 3.

Telefon 25-99.

Telefon 25-99.

Ajánl állandóan raktárról:

Tengelyek, csapágyak, szijtárcsák stb.

vasgerendákat, „U” vasakat, betonvasat, valamint minden fajta összekötő darabokat (Fittins) és forcsőkarimákat (Flansni), továbbá az összes sineket kisvasutakhoz, épügy mint rendes vágányokhoz, a hozzátartozó kisvasuti anyagok és vagonettek. Reservoirok, szijtárcsák, csapágyak, tengelyek és az összes technikai cikkek. Nagy szortirozott raktár armaturákból

Verseny nélküli árak!

Banatski Umjetni Mli: D. D. Veliki Becskerek poziva deoničare na

IX. redovnu glavnu skupštinu,

koja će se održati dne 29 maja 1926 god. u 4 sati po podne u prostoriји Velikobecskerečke Stedionice u Velikom Becskereku sa sledećim dnevnim redom:

1 Naimenovanje perovodje i dvaju overača zapisnika. 2 Podnošenje završnih računa za poslovnu 1925 godinu, izveštaj upravnog i nadzornog odbora i rešavanje po istima. 3 Davanje razrešnice upravnom i nadzornom odboru. 4 Izbor jednog upravnog člana. 5. Izbor nadzornog odbora.

Deoničari, koji žele prisustvovati ovoj skupštini i da vrše pravo glasa, neka polože svoje deonice sa nedospelim kuponima najkasnije tri dana pre dana skupštine i to u Beogradu kod Agrarne i Industrijske Banke A. D., u Veliki Becskereku kod društvene blagajnice.

Uprava.

Završni račun: Račun izravnania 31. decembra 1925. godine.

Aktiva: Gotovina 48 436 22, Menice 38 000 —, Hartije od vrednosti 23 000 —, Roba 799 229 25, Materijal 459 389 —, Dužnici 2 584 655 35, Nepokretnosti 879 376 91, Mašine 2 897 504 50, Razna imovina 14 379 90, Inventar 198 541 17, Gubitak 1 537 110 25, Ukupno 9 477 622 55

Pasiva: Deoničarska glavni 3 500 000 —, Redovni rezerv. fond 23 500 —, Poreski rezerv fond 12 500 —, Poverioći 5 922 697 55, Nepodignuta dividende 18 925 —, Ukupno 9 477 622 55.

Račun gubitka i dobitka 31. decembra 1925. godine

Gubitak: Prenos gubitka 632 610 87, Kamate 623 543 08, Provizija 255 980 15, Porez 30 000 —, Troškovi 1 256 021 62, Otpisi od materijala 447 957 48, Ukupno 3 246 143 20.

Dobitak: Dobitak na robi i usur 1 505 002 95, Razni prihodi 204 030 —, Gubitak 1 537 110 25, Ukupno 3 246 143 20.

Uprava.

Izveštaj nadzornog odbora: Gornje smo završne račune ispitati i tačnim pronalazite sporazumno sa Upravom predložimo, da se gubitak prenese na račun 1926. godine. Nadzorni odbor.

Izvr. broj 392—1926. 945

Dražbena objava.

Dolepotpisani sudski izvršilac, u smislu §. 102. zak. čl. LX 1881. ovim objavljuje, da će se usled rešenja kr. sreskog suda u Velikom Becskereku, broj 6/1926. u korist poverioća I. Fabrike Spiritusa i Rafinerije D. D. protiv dužnika iz Bašaida na javnoj prodaji prodati pokretnine, procenjene u vrednosti od 25.000 Din, a koje se sastoje od 1 teretni auto.

Po rešenju vel. kikindskog sreskog suda G. n. broj 1400/1926. određena javna prodaja, radi podmirenja glavnice od 7582 Din 53 p i pripadaka, održaće se 28. maja 1926. god. u 3 sati po podne na licu mesta u Bašaid u smislu §§. 107. i 108. zak. čl. LX. 1881. po naplati kupoprodajne cene u gotovom, a u slučaju nužde i ispod procenjene vrednosti prodati.

U Vel. Kikindi, 8. maja 1926 god.

Božidar Mišković, sudski izvršilac.

Háztelek,

bicikli segédmotorral, 2 Bihari kép, festmények jutányosan eladók

Bővebbet: Somogyi u. 35. sz. a.